

1. Az új összetételű KJB bemutatása, elnök megválasztása

A tagok titkos szavazással maguk közül dr. Király Erzsébetet választják meg a Bizottság elnökének.

2. Hincz Gyula (Budapest, 1904 – Budapest, 1986): Technika és Tudomány, 1971 (Üveg, vegyes technika, 360 x 1000 cm, jelzés nélkül, műtárgy-nyilvántartási azonosító: 328149, őrzési hely: Budapesti Műszaki Egyetem V2 jelű egykori oktatási épülete, 1111 Budapest, Goldmann György tér 1.) címen nyilvántartott képzőművészeti alkotás védetté nyilvánítása

A KJB többségi állásfoglalása:

A Bizottság Hincz Gyula (Budapest, 1904 – Budapest, 1986): Technika és Tudomány, 1971 címen nyilvántartott alkotását, amely a Budapesti Műszaki Egyetem egykori oktatási épületének előcsarnokába készült, és amely nemcsak az alkotó életművében, de a magyar modernista épületdíszítő művek között is kimagasló színvonalú, a szakvéleményeket is figyelembe véve, a magyar és egyetemes képzőművészet kiemelkedő jelentőségű és pótolhatatlan képzőművészeti alkotásának tekinti, ezért védetté nyilvánítását többségi szavazattal támogatja.

3. Munkácsy Mihály (Munkács, 1844 – Endenich, 1900): Naplemente, 1873 körül (Fa, olaj, 64,5 x 94,5 cm, jelezve balra lent: M Munkácsy. Műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 328157. Proveniencia: Andrassy család gyűjteménye, Kiss Emil New York –i bankár gyűjteménye. Virág Judit Galéria és Aukciósház 54. téli árverés 2016. december 18. 131. tétel, Virág Judit Galéria és Aukciósház 65. téli árverés 2020. december 18. 146. tétel) címen nyilvántartott képzőművészeti alkotás védetté nyilvánítása

A KJB egyhangú kérése az állásfoglalása kialakításához:

A Bizottság a Munkácsy Mihály (Munkács, 1844 – Endenich, 1900): Naplemente, 1873 körül című festmény védetté nyilvánítása ügyében kialakítandó állásfoglaláshoz a Szépművészeti Múzeum-Magyar Nemzeti Galériától a szakvélemény kiegészítését kéri az alábbiakra vonatkozóan:

1) A korábbi szakvéleményekkel, nyilvánosan ismert, egybehangzó álláspontokkal (Bellák Gábor művészettörténész, Kieselbach Galéria és Aukciósház, Virág Judit Galéria és Aukciósház, Barki Gergely művészettörténész, Sidó Zsuzsa művészettörténész) szemben a mű eredetiségére (Munkácsy Mihály szerzőségére) vonatkozóan a szakvéleményben megfogalmazott kétségek részletes, indokolással alátámasztott ismertetése.

2) A 20. század elején az Andrassy-gyűjtemény részét képező és a Panama-Pacific International Exposition 1915 kiállításon bemutatott Munkácsy Mihály festménnyel való azonosság kérdésében való állásfoglalás.

3) Szentkirályi Miklós restaurátor vizsgálta-e a festményt, a hagyatékában van-e ezzel kapcsolatos dokumentáció. Ha igen, annak másolatban való megküldése.

4) Milyen műszeres vizsgálatokat tartanak szükségesnek és tudnának elvégezni a festmény eredetiségének, Munkácsy Mihály szerzőségének a megállapítása vagy kizárása érdekében.

5) Bellák Gábor művészettörténész által 2007-ben írt szakvélemény megküldése, kiegészítve azzal, hogy véleményét jelenleg is fenntartja-e, illetve kiegészíti-e.

6) Gippert László restaurátor véleménye az általa megvizsgált festményről, különösen annak készítési korára, a festékfelület egységességére, esetleges utólagos átfestésekre, és egyéb észrevételeire vonatkozóan.

- 4. Rippl-Rónai József (Kaposvár, 1861 – Kaposvár, 1927): Blaha Lujza portréja, 1880 (papír, ceruza, 470 x 380 mm, jelezve jobbra lent: Rippl 1880, műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 328463 proveniencia: magántulajdon, származása ismeretlen, BÁV Aukciósház és Záloghitel Zrt. Centenáriumú aukció 2021. június 22-23-24. 524. tétel) címen nyilvántartott képzőművészeti alkotás védetté nyilvánítása**

A KJB többségi állásfoglalása:

A Bizottság Rippl-Rónai József (Kaposvár, 1861 – Kaposvár, 1927): Blaha Lujza portréja, 1880 című festményt, amely Rippl-Rónai József jelenleg ismert legkorábbi alkotása, tekintettel a grafika művészi kvalitására és a Blaha Lujzáról készült nagyon sok fennmaradt korabeli ábrázolásra, a szakvéleményeket is figyelembe véve, nem tekinti a magyar és egyetemes képzőművészet és színháztörténet kiemelkedő jelentőségű és pótolhatatlan alkotásának, ezért a védetté nyilvánítását többségi szavazattal nem támogatja.

- 5. Rippl-Rónai József (Kaposvár, 1861 – Kaposvár, 1927): Mednyánszky László portréja, 1916 (papír, pasztell, 53 x 43 cm, jelezve jobbra fent: „Rónai 1916”, jobbra lent felirat: „Kriegsmaler Mednyánszky F. P. 39”, műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 327253, proveniencia: külföldi magántulajdonból, származása ismeretlen, Kieselbach Galéria és Aukciósház Téli Képaució 2018. december 17. 93. tétel) címen nyilvántartott képzőművészeti alkotás védetté nyilvánítása**

A KJB egyhangú állásfoglalása:

A Bizottság Rippl-Rónai József (Kaposvár, 1861 – Kaposvár, 1927): Mednyánszky László portréja, 1916 című grafikát, amely a 20. századi magyar festészet két kiemelkedő alakja hadszíntéri kapcsolatának és az első világháborús magyar hadifestészetnek a páratlan dokumentuma, a szakvéleményt is figyelembe véve, a magyar és egyetemes kulturális örökség kiemelkedő jelentőségű és pótolhatatlan képzőművészeti alkotásának tekinti, ezért védetté nyilvánítását egyhangú szavazattal támogatja.

- 6. II. József német-római császár, magyar és cseh király (Bécs, 1741 – Bécs, 1790) és Klara Anger (1747 -1814), a budai erzsébetrendi kolostor előljárójának levelezése, 1786-1788 (9 db) (Papír, tinta, kézírás. Tartalma: A leveleket Klara Anger írta, majd ugyanezen levelekre írta válaszát II. József. A válaszokat vélhetően egy írnok írta, de a király aláírta. Az első nyolc levél a kor szokásának megfelelően hajtogatott – az előljárónak címzett – „válaszborítékban”, piros viaszpecséttel lezárva, amit az olvasás előtt körülvágtak, így sértetlenek. Az utolsó levél boríték nélküli. Az első nyolc levél két-, az utolsó egylapos. Korabeli, bőrborítású tokban.)**

A tárgyegyüttes elemei:

- 1) *Klara Anger levele a királyhoz, kelt: Buda, 1787. január 3., valamint II. József válasza;*
- 2) *Klara Anger levele a királyhoz, kelt: Buda, 1786. október 8., valamint II. József válasza;*
- 3) *Klara Anger levele a királyhoz, kelt: Buda, 1786. november 3., valamint II. József válasza;*
- 4) *Klara Anger levele a királyhoz, kelt: Buda, 1786. december 23., valamint II. József válasza;*
- 5) *Klara Anger levele a királyhoz, kelt: Buda, 1787. december 13., valamint II. József válasza;*
- 6) *Klara Anger levele a királyhoz, kelt: Buda, 1787. december 31., valamint II. József válasza;*
- 7) *Klara Anger levele a királyhoz, kelt: Buda, 1788. július 4.; valamint II. József válasza, kelt: Zimony, 1788. július 9.;*
- 8) *Klara Anger levele a királyhoz, kelt: Buda, 1788. november 6., valamint II. József válasza;*
- 9) *II. József király levele ismeretlen címzettnek, kelt: Zsebely (Széphely), 1788. október 15.*

Gyűjtemény-nyilvántartási azonosítószám: 300446

Proveniencia: Krisztina Antikvárium, 43. árverés (2017. december 9.) 159. tétel címen nyilvántartott levéltári dokumentumok védett tárgyegyüttessé nyilvánítása

A KJB egyhangú állásfoglalása:

A Bizottság II. József német-római császár, magyar és cseh király (Bécs, 1741 – Bécs, 1790) és Klara Anger (1747 -1814), a budai erzsébetrendi kolostor előljárójának levelezése, 1786-1788 (9 db) című dokumentumokat, amelyek nem hivatalos iratok, hanem az előljáró és a császár bizalmas kapcsolatának és a rend történetének hiánypótló forrásai, a szakértői véleményt figyelembe véve, a magyar történelem és egyháztörténet szempontjából kiemelkedő jelentőségű és pótolhatatlan levéltári forrásoknak tekinti, ezért a védett tárgyegyüttessé nyilvánításukat egyhangú szavazattal támogatja.

7. **I. Ferenc József (Bécs, 1830 – Bécs, 1916) osztrák császár által kiadott birodalmi bárói címereslevél Gaál József (Nagykároly, 1811 – Pest, 1866) tábornok részére. Kelt: Bécs, 1860. július 19. (Pergamen, tinta, kézírás, festett; 7 p. Az uralkodó és gróf Agenor Goluchowski (Skala Podolska, 1812 – Lviv, 1875) belügyminiszter aláírásával. Címerfestéssel és címerleírással. Német nyelven, bársonykötésben, zsinóron függő fém tokba helyezett viaszpecséttel. Műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 326980. Proveniencia: HT Aukció, online árverés 2018. február 18. 89928. tétel) címen nyilvántartott levéltári dokumentum védetté nyilvánítása**

A KJB egyhangú állásfoglalása:

A Bizottság I. Ferenc József (Bécs, 1830 – Bécs, 1916) osztrák császár által kiadott birodalmi bárói címereslevél Gaál József (Nagykároly, 1811 – Pest, 1866) tábornok részére. Kelt: Bécs, 1860. július 19. című oklevelet, a szakértői véleményt is figyelembe véve, a magyar politikatörténet, társadalomtörténet, hadtörténet, családtörténet és művészettörténet, valamint a diplomatika kiemelkedő jelentőségű és pótolhatatlan levéltári forrásának tekinti, ezért védetté nyilvánítását egyhangú szavazattal támogatja.

8. **Leipnik L. Nándor (Leó Nándor, Lipót Nándor) (Temesvár, 1869 – Budapest, 1944) miniszteri megbízott autográf beszámolója Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszternek. Kelt: London, 1910. július 20. (Papír, tinta, kézírás, 4 p. Tartalma: Megbízatásának megfelelően a levél írója beszámol arról, hogy a francia és angol sajtóban milyen kép él a magyar viszonyokról. A francia viszonyokról megállapítja, hogy a sajtó nem ellenséges, inkább az ismerethiány miatt negatív. A francia nyelvű tájékoztatás feladatát emeli ki, majd megjegyzi: "... a Párizsban élő románok is írnak a francia lapokba és ott különösen a nemzetiségek elnyomatásáról panaszkodnak." Az angol helyzettel kapcsolatban kiemeli, hogy a kormány és a sajtó is barátságos alapvetően, de a szláv propaganda rendkívül erős. Nagyon részletesen ír Seton Watson magyarellenes tevékenységéről. Számos javaslatot fogalmaz meg alapos, kimerítő elemzésben. Műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 326906. Proveniencia: Központi Antikvárium, 144. árverés 2017. november 24. 204. tétel) címen nyilvántartott levéltári dokumentum védetté nyilvánítása**

A KJB egyhangú állásfoglalása:

A Bizottság Leipnik L. Nándor (Leó Nándor, Lipót Nándor) (Temesvár, 1869 – Budapest, 1944) miniszteri megbízott autográf beszámolója Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszternek. Kelt: London, 1910. július 20. címen nyilvántartott dokumentumot, amelyben a szerző beszámol arról, hogy a francia és angol sajtóban milyen kép él a magyar viszonyokról, és amely a Kereskedelemügyi Minisztérium (1889-1935) iratanyagának elpusztulása miatt a címzett miniszteri működésére vonatkozó rendkívül ritka forrás, a szakértői véleményt is figyelembe véve, a magyar történettudomány kiemelkedő jelentőségű és pótolhatatlan levéltári forrásának tekinti, ezért védetté nyilvánítását egyhangú szavazattal támogatja.

9. **Weöres Sándor (Szombathely, 1913 – Budapest, 1989) autográf, aláírt levele ismeretlenhez "Kedves Barátom" megszólítással. Kelt: Csöngé, 1946. november 10. (Papír, tinta, kézírás, 1 p. Tartalma: A levél feltehetően Ottlik Géának szól. A szerző hártja a Kleist „Der zerbrochene Krug”-jának fordítására való felkérést. Maga helyett Vas Istvánt vagy Képes Gézát ajánlja. E munka helyett viszont – rádióhangjátékra – inkább „Endymion” című saját „kisebb drámai munkáját” javasolja előadni. Műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 326100. Proveniencia: Krisztina Antikvárium, 39. árverés 2016. november 12. 308. tétel) címen nyilvántartott könyvtári dokumentum védetté nyilvánítása**

A KJB többségi állásfoglalása:

A Bizottság Weöres Sándor (Szombathely, 1913 – Budapest, 1989) autográf, aláírt levele ismeretlenhez "Kedves Barátom" megszólítással. Kelt: Csöngé, 1946. november 10. címen nyilvántartott dokumentumot, amelyben a szerző visszautasít egy fordítási felkérést és az Endymion című művét javasolja előadni, a szakértői véleményt is figyelembe véve, a magyar és egyetemes irodalomtörténet kiemelkedő jelentőségű és pótolhatatlan forrásértékű könyvtári dokumentumának tekinti, ezért védetté nyilvánítását többségi szavazattal támogatja.

10. **Weöres Sándor (Szombathely, 1913 – Budapest, 1989) "Ellentétek" című versének autográf kézírata (Papír, tinta, kézírás, gépelt; 1 p. Kihúzásokkal, javításokkal. A szöveg több helyen eltér a publikált változattól. Hátoldalán gépelt verstöredék. Műtárgy-**

nyilvántartási azonosítószám: 326937. Proveniencia: Krisztina Antikvárium, 43. árverés 2017. május 12. 162. tétel) címen nyilvántartott könyvtári dokumentum védetté nyilvánítása

A KJB többségi állásfoglalása:

A Bizottság Weöres Sándor (Szombathely, 1913 – Budapest, 1989) "Ellentétek" című versének autográf kézírata címen nyilvántartott dokumentumot, amelyben a nyomtatásban megjelent változathoz képest jelentős javítások és változtatások találhatók, a szakértői véleményt is figyelembe véve, a magyar és egyetemes irodalomtörténet kiemelkedő jelentőségű és pótolhatatlan forrásértékű könyvtári dokumentumának tekinti, ezért védetté nyilvánítását többségi szavazattal támogatja.

11. Dsida Jenő (Szatmárnémeti, 1907 – Kolozsvár, 1938) "Egyszerű vers a kegyelemről" című versének autográf, aláírt kézírata. Keltezés nélkül. (Papír, tinta, kézírás; 1 p. Az 1934-ben keletkezett, négy versszakos, 31 soros vers, első, tintával írt eredeti példánya, több helyen javításokkal, aláhúzásokkal. A kézíraton még nincs cím. A kötetben megjelenethez képest az első versszak 3., az utolsó versszak 2. soraiban eltérő szöveggel. Az utolsó versszak 7. sora – bár nincs kihúzva a kézíraton, nyomtatásban nem jelent meg. Műtárgy-nyilvántartási azonosítószám: 326606. Proveniencia: Múzeum Antikvárium, 30. árverés 2017. május 12. 202. tétel) címen nyilvántartott könyvtári dokumentum védetté nyilvánítása

A KJB egyhangú állásfoglalása:

A Bizottság Dsida Jenő (Szatmárnémeti, 1907 – Kolozsvár, 1938) "Egyszerű vers a kegyelemről" című versének autográf, aláírt kézírata. Keltezés nélkül. címen nyilvántartott dokumentumot, amely a pásztoridill és újklasszicizmus elemeit beépítő beszédmód jelenlétének tendenciáját mutatja, és amelyben a nyomtatásban megjelent változathoz képest jelentős javítások és változtatások találhatók, a szakértői véleményt is figyelembe véve, a magyar és egyetemes irodalomtörténet kiemelkedő jelentőségű és pótolhatatlan forrásértékű könyvtári dokumentumának tekinti, ezért védetté nyilvánítását egyhangú szavazattal támogatja.